Svenska Canada Tidningen

Printed and published every Wednesday by the CANADA WEEKLY PRINTING COMPANY, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its office and place of business, 225 Logan Ave., Winnipeg, Man.
Telephone: Garry 3174.

F. M. DAHL, Manager. NILS F:SON BROWN, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS:

Hela år, i förskott	$1.00
Helt år, efterskottsvis	1.50
Halft år	0.75
Helt år till Förenta Staterna	1.50
Helt år till Sverige	2.00
Halft år till Sverige	1.00

Prenumerationsmodel kunna sändas såväl i registreradt bref som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa sednare, som ej behöfva registreras, böra göras betalbara till The Canada Weekly Printing Co., Ltd.

Prenumerant, som önskar sin adress ändrad, ombeds att insända både den gamla och den nya adressen.

Insända prenumerationsmodel kvitteras endast å den gula adresslappen.

ANNONSPRIS PÅ BEGÄRAN.

Efterfrågningar, 3 gånger,	$1.50
Dödsannonser med svart ram och kors	$1.50

Förlofningsannonser, önskas, etc., 50c per gång å utrymme icke öfverstigande 1 tum, enkel spalt. Betalning för omkannonser bör alltid insändas i förskott.

Onsdagen den 26 December, 1917

Kulturella reaktionstecken.

Det mottagande som den Shawska pjäsen "Androcles och lejonet" (vilket för en tid sedan omtalades i Svenska Canada-Tidningen) nyligen fått röna kastar ett skarpt ljus över det kulturella tillståndet inom vida kretsar av vårt folk, skriver Dagens Nyheter" i Stockholm. Svenska Morgonbladet, detta lyckligtvis enastående organ för "ljusets fiender", har kunnat notera en tysande seger, i det att själva ärkebiskopen i en temperamentsfull artikel ställt sig på dess sida, den konservativa pressen har lämnat sitt "välvilliga bistånd", och hycklerietet triumferar på konstens bekostnad.

Inför hela denna pseudoreligiösa komedi tänker kulturpatrioten med vemod på det mottagande skådespelet fått i andra länder. I England, vars folk ju ej lämnar något övrigt att önska i fråga om konventionell kyrklighet, i Tyskland, där den spirituella irländarens lustspel gått over tiljan under själva Max Reinhardts regim, i det av anglosaxisk religiositet genomträngda Amerika, överallt har "Androcles and the lion" hälsats med bifall.

När man tänker på denna skärande kontrast, som är så karaktäristisk för den svenska kulturnivån just nu, då råkar man i ganska pessimistiska stämningar och erinrar sig våra germanska fränders omdöme om vår nation — die dumme Schweden.

Men för kulturpsykologen, som vill ställa en diagnos på tidsförhållandena, är detta fall i åtskilliga avseenden intressant och lärorikt. Det är nämligen ett utslag av den kulturella reaktion, som för närvarande genomgår vårt land i ljuv harmoni med den politiska reaktionen. Vare sig den framträder som kulturvidrigt läseri i Svenska Morgonbladet, som härskbysten klerikalism i Svensk Kyrkotidning eller som stupid maktfilosofi i unghögerns bulevardtidningar, alltid är det en och samma andliga reaktion som yttrar sig på olika sätt. Och på det politiska området ha vi fått reaktionärer på vers, som hrr Lidman och Malmberg, på prosa, som hrr Forssell, Brieskorn, Ljunglund, Adrian Molin, och slutligen reaktionärer på både vers och prosa, framför allt representerade av prof. Vilhelm Lundströms unika profetgestalt. Men alla dessa typer förete så många gemensamma drag, tänka och resonera så pass homogent att de alla kunna räknas till samma släkte. Och dessa gemensamma drag äro en bullersam chauvinism, ett blaserat förakt för demokratiska rättskrav och slutligen ett ständigt skyltande med en religiositet som hänges som en sliten och lappad täckmantel över en krasst materialistisk maktfilosofi.

Lyckligtvis utöva de frisinnade strömningar som utgått från 80-talets kulturella renässans ett så stort inflytande att bakåtsträvandets handgångna män aldrig kunna påräkna en fullständig seger. Men man bör ej häller underskatta deras styrka, ty de ha på sin sida alla reaktionärer av olika valörer, den antidemokratiska delen av ungdomen, klerikaler som avsky allt vad kulturradikalism heter och slutligen ett stort antal borgerliga element, som av instinkt eller beräkning hålla på det bestående.

Och i jämförelse med denna mansstarka armé är den liberala intelligensen endast en fåtalig elittrupp, vars led glesna och vars stridsmän förföljas av trångsinnets ande icke blott bland motståndarna utan även bland många som älska att segla under frisinnad flagg. Men, likväl, det är denna radikala intelligens som representerar vår tids yppersta tankar och bildar det salt som hindrar reaktionens förskämning att breda sig ut över alla delar av vårt svenska folk.

Efter valet.

"De stora intressena ha lyckats i sin konspiration att vända krigsförhållandena till sin fördel och att försäkra sig om makten över landet för en ny parlamentsperiod. Man bör därför gratulera Allisons och Flavelles, som därigenom äro befriade från nödvändigheten att återbörda, vad de plundrat från krigskassan och tillskansat sig genom sina landsmäns nödvändighetskrav och olyckor; vad de hava, behålla de. Likaså de stora fabriksintressena och storfinansens pirater, vilka återupprättat en regering, som är beroende på dem för sin existens, och som lovat att bevara deras grepp om nationens produktiva industri. Folket har blivit slaget, och segrarna skola inhösta segerbytet".

Med dessa ord hälsar "Edmonton Bulletin", Hon. Frank Olivers tidning, valresultatet i Canada, och vi måste erkänna, att vi besjälas av liknande känslor.

På det kraftigaste måste man reagera mot det påståendet, att Canadas folk i detta val talat, att Canadas folk önskat denna s. k. unionregering. Vi veta alla, att tusen och åter tusen kvalificerade canadensiska medborgare berövats sin rösträtt. Redan War Time Elections act berövade på ett orättfärdigt sätt tusentals canadensare deras självklara medborgarrätt. Åter andra tusen blevo strukna från röstlängderna — däribland nära nog alla svenskar i Winnipeg. Det såg ut som om man borttagit från röstlängderna namnen på alla, mot vilka man hyste den misstanken, att de skulle rösta mot unionregeringen. Många av dessa medborgare fingo av en eller annan anledning icke åter upp sina namn på röstlängderna och förlorade därigenom sin rösträtt. En hel del canadensare av utländsk börd, som automatiskt blivit medborgare genom sina föräldrars medborgarskap, förnekades — trots lagens tydliga bestämmelser — att rösta. Canadas kvinnor — med undantag av soldaternas anhöriga — fingo icke heller säga sitt ord i detta val. Det talas även man och man emellan om en hel del andra knep, som i detta val använts. Så uppgives det, att exempelvis i North Winnipeg och i St. Boniface, där unionisterna voro övertygade om att de skulle bli besegrade, soldater kommenderats ut och sänts från valställe till valställe att rösta. Vi veta icke, om detta är sant, utan återgiva endast detta rykte för att visa, vad folk i allmänhet tror om de valmetoder, som denna gång använts.

Faktum är emellertid, att om allt gått rätt till, om alla canadensiska medborgare — män och kvinnor — fått rösta, då hade vi säkerligen icke haft någon unionregering i dag. Därför talar även det faktum, att ingen man i Canada blivit mottagen med sådana ovationer från folket som Sir Wilfrid Laurier under den resa, han dagarna före valet företog genom västra Canada.

Vi ha emellertid nu unionregeringen vid makten, och vi måste resignera inför detta faktum och hoppas på och arbeta för bättre tider — om fem år. S. C. T. har på ett oförblommerat språk uttalat sig om denna regering, och den står fast vid sina ord. Men den vill icke döma någon ohörd. Den vill med sund misstro följa unionregeringens handlingar, och den vill döma och bedöma den utesluttande efter dessa — utan någon förutfattad mening. S. C. T. vill berömma denna regering, när den tror, att dess handlingar äro värda beröm. Men den vill även obarmhärtigt gissla både dess verksynder och underlåtenhetssynder. S. C. T. hyser intet som helst förtroende till de medlemmar av unionsregeringen, som förut tillhört Sir Robert Bördens kabinett. De ha alla utan undantag i sex år syndat på nåden och förverkat folkets förtroende. S. C. T:s förtroende till de f. d. liberaler, som förenat sig med unionregeringen, är väl icke heller så stort, men den hoppas emellertid, att dessa män ännu på djupet av sitt hjärta bära på några liberala och frisinnade instinkter, att de skola vara mäktiga att frammana dessa och låta sina handlingar bestämmas av dem.

Det kvarstår även som ett faktum, att rena liberaler och unionliberaler tillsammans innehava majoriteten i parlamentet. Det återstår att se, om dessa två element skola kunna komma till en för folket lycklig förståelse, eller om unionliberalerna komma att ödmjukt böja sina ryggar för Sir Roberts partipiska.

Ett särskilt kapitel i valhistorien kan skrivas om de få skandinaver, som agerat imperialisternas hantlangare. Av utrymmesskäl måste vi emellertid spara detta kapitel till nästa nummer.

Demokratiska meriter.

För svensk höger är det ett axiom att demokratisk anda och demokratisk självstyrelse äro kvarnstenar kring halsen på en nation som vill hävda sin självständighet, skriver Dagens Nyheter i Stockholm. Det har nyligen sagts att demokrati är en hemsökelse som ett folk hjärtligt unnar en fiende som det hoppas besegra.

Såsom så många andra pretentiösa högerdoktriner har även denna blivit ordentligt avslöjad till sin ovederhäftighet genom världskrigets händelser. Det är nog att observera den iver som just nu utvecklas för att styrka att de demokratiska idéerna ha fullt lika stor anslutning i Tyskland som i något annat land. Man förstår utan svårighet den vikt som fästes vid uppvisandet härav. Det är helt enkelt en av de största stötestenarna på fredens väg som därvid angripes. Ententens ledande statsmän, Lloyd George och Wilson lika väl som Painlevé och Ribot, ha gång på gång förklarat att uppgörelsen skulle vara betydligt underlättad den dag man hade en annan kontrahent än den nuvarande tyska regeringen att göra med. Det kan vara nog att återge den sistnämndes ord: "Freden skall vara ojämförligt lättare att avsluta, om vi i stället för kejsar Wilhelm ha framför oss representanterna fö ren demokrati, uppbyggd på den moderna rättens grundsatser".

Det är intet talesätt, utan det blodigaste allvar att ententens folk för närvarande fortsätta kampen i den övertygelsen att det icke kan bli varaktig fred på jorden förrän man lyckats med svärdet tvinga tyskarna att anamma demokratismens evangelium. Tanken att omvända dem efter samma metod som Erik den helige anlitade vid finnarnes kristnande kan förefalla verklighetsfrämmande. Den förkunnas dock av ententens statsmän, och ännu vissare är det att männen i löpgravarna omfatta den med sådan intensitet att de sätta in sina liv och alla sina krafter på uppgiften. I insikt om dess svårighet vilja de ej höra talas om fred innan målet är nått och avskräckas ej av de många ytterligare krigsår som måste erfordras härför.

Det kan därför ej överraska att tyskar och tyskvänner som känna stämningen på ententesidan och för egen del också äro övertygade att Tysklands grundliga demokratiserande är förutsättningen för stabila förhållanden i världen ta tjuren vid hornen och söka dokumentera att den allmänna meningen har orätt då den uppfattar tyskarna som ohjälpligt fångna i servil kaiserism, militarism och maktfilosofi. I Dagens Nyheter ha flera tyska röster tagit till orda för att klargöra att det i deras land visst ej saknas resonans för stämningar som villigt erkänna den officiella politikens missgrepp och öppet förklara sig sympatisera med det statsideal som bekännes i Västeuropa. Senast har den kände författaren Hermann Fernau i Zürich begagnat Die Friedens-Warte för att svara en fransk vän som utvecklat för honom att allt fredsarbete är löniöst så länge det ej finns något demokratiskt Tyskland. Hr Fernau säger sig mycket väl veta att det åtminstone i Frankrike är den gängse uppfattningen att den demokratiska (och republikanska) tanken dött i Tyskland på samma gång som Börne, Heine och Herweigh. Men han påstår bestämt att denna föreställning är i grund oriktig.

Vad har man för bevis för sin sats? frågar han. Man hänvisar på entusiasmen vid krigets början och "augustidagarnas anda" som man talar om med sådan stolthet i Tyskland och gärna skulle vilja se återvända. Den argumentationen för åsikten att Tyskland är odemokratiskt alltigenom duger icke, replikerar hr Fernau. Hänförelsen gällde det rena försvarskriget, det heliga kriget för fosterlandet. Man trodde blint och obetingat på det högtidliga kejsarordet: "Mitt under freden överfaller fienden oss", och än i dag talar varje tysk bonde om "det oss påtvungna kriget", utan att det finns ett tvivel i hans själ på denna självklara sak. Den schweiziske författaren hemställer om det ej är på samma sätt i Frankrike. Han förklarar i varje fall att man i hans land skulle få se en krigsentusiasm utan like, ifall det officiellt tillkännagåves att en fientlig granne skickat patruller över gränsen och kastat bomber mot de viktigaste järnvägslinjerna. Vem skulle säga att schweizarna äro odemokratiska därför att de försvara sitt land?

Man kan invända att det franska folket har påtagliga fakta för att det är överfallet, medan tyskarna sakna sådana. Det är sant, men det väsentliga är att tyskarna tro utan att se eller, rättare, de se vad man visat dem. I alla länder kan man under kriget konstatera hur svårt det är för den enskilde att öva kritik på vad som framstår som oomtvistlig sanning i den miljö där han lever. Det är i varje fall ej något bevis på ett odemokratiskt sinnelag att angripas av masshypnosen. I Tyskland har det framträtt anmärkningsvärt mycket av opposition mot den nationalistiska yran. Protester mot agrarernas och det storindustriellas annexionsplaner var en sällsynt modig handling. Att den ej gjort större intryck på folkmeningen beror på censuren som hindrat tryckning och spridning.

Hr Fernau gör en undersökning av vad man kan få för uppfattning av tänkesättet inom Tyskland genom att ge akt på den press som läses. Han kommer till det resultatet, att vänstertidningarna som hylla de demokratiska idealen ha tre gånger så många läsare som de konservativa som arbeta i rojalism och chauvinism. I Frankrike torde förhållandet vara omvänt: högerpressen har fyra gånger så många läsare som vänsterpressen. Det kan naturligtvis invändas att det är skillnad på högerpress och högerpress. Le Temps är ej någon motsvarighet till Kölnische Zeitung och Figaro ej till Kreuzzeitung. Men det finnes en del sunt förstånd i påpekningen.

Än mer upplysande är det naturligtvis att hålla sig till valsiffrorna. Hr Fernau räknar med ledning av 1912 års tyska statistik ut att det då avgavs 7 miljoner röster för socialdemokraterna, 2 miljoner för centern som ej har någon egentlig politisk ståndpunkt och 3 miljoner för de konservativa, nationalliberala, pangermaner, antisemiter o. s. v. Går man så till själva Preussen med dess klassval, får man ändå en majoritet för vänsteridéerna, om man räknar bort centern. Och med allmän rösträtt skulle det i preussiska riksdagens andra kammare sitta 140 socialdemokrater, 50 borgerliga demokrater, ungefär 25 principiella anhängare av de demokratiska idéerna, 11 osäkra demokrater, 98 centermän, 68 konservativa och 56 nationalliberala. Sålunda 190 avgjorda och 240 principiella demokrater i en församling på 448.

Hr Fernau drar härav följande slutsats: det tyska folket tänker, läser och väljer demokratiskt. Det har ej haft tillfälle att i val uttrycka sin mening efter den 1 augusti 1914, men han vill hålla tusen mot ett att "i dag fyra femtedelar av det tyska folket längta efter demokrati i den ryska revolutionens mening". Uppenbarligen skrevs detta under denna rvolutions tidigare skede.

Författaren slutar med att betona nödvändigheten av att det göres slut på den av intet berättigade legenden om ett odemokratiskt, servilt och militariserat tyskt folk. Blir denna legend fortfarande trodd, förgiftar den på förhand den kommande freden. Däri har han utan tvivel rätt. Mera betänkligt är hans påpekande att det är de militäriska nederlagen som utlösa de slumrande demokratiska idéerna och hans påminnelse att den tredje franska republiken grundlades vid Sédan och att den ryska demokratien aldrig skulle ha fått sitt genombrott utan huset Romanovs olyckliga fälttåg mot Japan 1905 och mot centralmakterna 1914—1916. Därmed ges ju direkt stöd för övertygelsen på ententesidan att den tyska demokratien måste tvingas fram med våld. Tillsvidare står ju den invändningen kvar: vad har världen för nytta av en tysk demokrati som ej gör ens ett försök att ta ledningen, utan låter det preussiska junkerdömet tala och handla i sitt ställe?

Men det är ett märkligt tidens tecken att välviljan för Tysklands sak tar sig uttryck i ett uppvisande av att dess folk i själva verket är mer demokratiskt än som synes och som erkännes. Den motiveringen för en snar fred och för accepterandet av Tyskland som världsmakt måste förefalla svensk höger som en hädelse. Och dock är den i bättre överensstämmelse med verkligheten och effektfullare än hr Tryggers hylning på Auditorium.

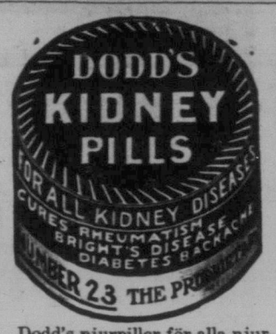

Dodd's njurpiller för alla njursjukdomar. Botar reumatism, sockersjuka, diabetes och ryggverk. De säljas för 50c. pr ask, eller sex askar för $2.50, hos alla handlare eller vilja vi sända dem vid mottagandet av betalningen. Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto, Ont.

Hugget och Stucket

SASOM förut påpekats i denna tidning, använder man krigstiden hemma i Sverige till att demokratisera landet. Här i Canada är det som bekant tvärtom — d. 17 december sade det tydligt och klart.

•

Svenska Nationalkomitén har mottagit en hel del svar på de röstsedlar, som publicerats i den svenska pressen. Alla ha de varit märkta "ja" för båda frågorna å röstsedeln. Endast en mr. John Nordin i Broadview, Sask., har svarat "nej". Nationalkomitén vore säkerligen tacksam för en motivering till detta "nej", ty annars kan den lätt få för sig, att "nej-et" tillkommit i rent okynne.

•

Frågan för veckan.

Hur tyckte ni om valutgången?

•

Palmstierna torde vara den misshagligaste av de nya ministrarna, skriver Aug. Nilsson i Kabbarp i sitt senaste brev till Arbetet och fortsätter:

I det fallet överträffar han själve Rydén. Stormklockorna avsky Palmstierna och stämpla honom som den äckligaste av alla lycksökare. Hans gamla kamrater inom sjövapnet vända honom ryggen och vilja inte hälsa på den friherrlige socialisten, som förkunnar freden och avväpningen. För resten kan gärna flottans officerare lugna sina upprörda känslor. Den nye sjöministern förstår säkerligen bättre än de flesta att vädera det duktiga arbete vårt sjöfolk uträtta under krigets dagar. Palmstierna är den som både vill och kan. Och därmed är hans departement såverat.

Och Rydén! Det är en bövla karl — stark som en björn och säker i vantarna, und hier muss man sich nicht verbluffen lassen. Han har tagit ecklesiastiken på sitt partage. Men han kunde lika gärna tagit marinen eller civilen. Han är grundligt hemmastadd i statsförvaltningens olika grenar. Han är vårt partis politiska kraftkarl. Vännen Ture Nerman stod utanför kanslihuset ovh gav uttryck åt sin glädje över den nya regeringen. Särskilt motsåg han med iver det Rydenska bönedagsplakatet. Ack, känner jag den nya kyrkoministern rätt, så ger han oss ett mycket bra och uppbyggligt plakat, präglat av den, åtminstone stundtals, uppriktiga religiositet som framgången gärna alstrar. Och vill bara prästerna hålla sig i skinnet, så blir dem Rydén förvisso en god herde. Rydén saknar icke en stilla kärlek till statskyrkan. I det fallet är han klarare socialist än vårt inkonsekventa partiprogram.

Men Branting då? Hövdingen? Sällan har väl en politiker med så liten glädje som denne gått till sin upphöjelse. Branting ville mycket hellre fortsatt som redaktör i Folkets hus än trona som finansminister i Axel Oxenstiernas gamla palats vid kungliga slottet. Han är så försynt. Så kritisk mot sig själv. Och känner sig så främmande inför den gamla rutinerade administrationen.

— Det är, sade han, ingen ting att gratulera till: ett ämbete, som jag till sju åttondelar inte förstår!

— Var bara fräck, sa jag, fräck som f-n; det är sju åttondelar av hela regeringskonsten.

Och sa jag det inte rent ut, så menade jag det, fullt riktigt och uppriktigt.

•

En gest.

"Era stjärnor ha blivit så röda
av norska sjömäns blod.
De lysa för bjärt på en norrmans bröst,
tag dem igen, var sa god!"

Det var Amundsen! Men vi svenske vi kunna ock säga ifrån.
Det spörjs att i dag görs samma gest av doktor Hedin, Sven von.

J. q. P.

•

Att fyra "socialdemokrater" inträtt i regeringen ändrar inte ett jota av regeringens rent liberala färg, utan är tvärtom, liksom fritänkaren och republikanen Brantings återvändo i kyrkans famn och trohetsed till konungen att han med liv och blod skall försvara det konungsliga väldet, blott ett insegel på den gamla socialdemokratiens fullständiga förborgerligande och liberalisering, skriver hr Z. Höglund i Stormklockan och fortsätter:

Väl måste med tillfredsställelse noteras, att den svenska kungamaktens enväldestendenser genom valutgången och den därav framtvingade avgången av den senaste kungaregeringen nu blivit, som det är att hoppas, definitivt tillbakaslagna. Men man får därför inte hänge sig åt några illusioner att vi nu vore framme vid ett verkligt demokratiskt genombrott. Därtill återstår ännu ofantligt mycket, framför allt knäckandet av första kammaren, vilket inte är någon barnlek. På vänstersocialistiskt håll ställa vi oss sålunda närmast avvaktande. Liksom mot varje borgerlig regering förbehålla vi oss även nu fullt fria händer. Vi ha ingen anledning att på förhand varken prisa eller tadla. Någon större tilltro till regeringens vare sig förmåga eller vilja att gå så värst radikalt fram mot de gamla samhällsorättvisorna ha vi visserligen inte.

Socialdemokraten tror ej riktigt på dessa fredstoner, utan skriver:

Av vissa tecken att döma har man att från Stormklockehåll vänta nya försök att dra fackföreningarna bort från det socialdemokratiska partiet. Om man ser möjligheterna att bygga sitt eget parti stort och starkt grusade, så kan man måhända ändock göra sitt gamla parti skada! Detta tycks vara tankegången. I enlighet med den ha attackerna inom fackföreningarna satts i gång. Resultatet av de första ansträngningarna blev skäligen ringa. Men attackerna fortsätta, och det är troligt, att sedan fackföreningarna nu åter börja hålla regelbundna möten, försök komma att göras litet varstans för att få till stånd utträdesbeslut.

•

Social-Demokraten meddelar officiöst att statsrådsguldbyxorna "nu äro ur världen" och skriver rörande statsrådseden:

Sverge är en konstitutionell monarki. Detta ger karaktären åt hela vår författning, även åt den ed på författningen som statsråden ha att avlägga. Att edsformuläret måste förefalla en modärn tids människor löjligt, därom behöver icke tvistas bland socialister. Men formaliteten måste fullgöras av dem som skola inträda i regeringen. Hr Carleson i Politiken har visserligen kastat fram tanken på att ministrarna skulle kunna gå eden — med reservation! Skada blott att författningen icke känner till någon sådan ordning. Reservationsvägen är lika obevekligt stängd här som den är för fritänkaren Carleson när han måste som vittne eller juryman svära vid Gud och hans heliga evangelium. Skulle formuleringen av statsrådseden stänga vägen för socialdemokrater till statsrådsämbetena, då betyder detta att socialdemokratien icke skulle kunna medverka i regeringen förrän vi genomfört republiken. Socialdemokratiens möjligheter att något uträtta till lättnad av de fattiga klassernas betryckta läge skulle för en nu icke verskådlig framtid offras för en formalitet! Så mena tydligen de tvättäkta i Politiken. Ty för dem betyder gesten mera än gärningen. Och högerherrarna applådera.

•

Sveriges nuvarande finansminister är säkerligen lika god fritänkare och republikan som han alltid varit!

•

Lutherjubileet får än en gång firas till våra kyrkomäns glädje med den officiella statens — visserligen på grund av kristiden reducerade — former och insignier, skriver Uppsala Nya Tidning.

Det är emellertid nog mer än en av dem som tiga som finna det litet misstänkt med officiella religionsjubileer. Men sådana tankar behöva ju icke störa dem vilka begå vetenskapens, statskyrkans och religionens goda kamratskap. Och universitetet skall säkerligen genom teologie d:r Henrik Schück lojalt anknyta sig till den officiella jubelfesten till fyrahundra års minnet av en reformatorisk och revolutionerande teolog som, om han skulle uppstå nu, efter vår tids krav icke skulle bli hedersdoktor i någon fakultet, kanske ej ens i sin egen. Ännu i dag är det bara "vederdöpare" som sia, liksom den store svenske dramatikern (August Strindberg) i sitt ungdomsdrama låter Gert Bokpräntare göra, då han visionerat yttrade:

"Men då höres ett gny i luften likt som sorl av folk. Vem gnyr? ropar påven och skakar sin vigg. Vem sorlar? och kejsaren skakar sitt svärd. Ingen svarar. Men det gnyr ändå i luften och det susar och det ropar: "T ä n k !" Och påven far tillsamman och kejsaren bleknar och frågar: vem ropade "tänk"! Tag fram honom och jag tager hans liv. Och påven ropar: för hit honom och jag tager hans själ! Det var luften som ropade, det var ingen som ropade; men rösten stiger och en stormvind far fram och han går över Alperna och han ryter över Fichtelgebirge och han väcker upp österhavet och det ger eko mot stränderna och tusendubblat går ropet över världen: frihet! frihet! Och påven kastar nycklarna i sjön och kejsaren sticker sitt svärd i skidan, ty de förmå intet mot ropet!

Olof, du vill slå påven, men du glömmer kejsaren; kejsaren, som mördar sitt folk utan att räkna dem, därför att de våga sucka då man trampar dem på bröstet. Du vill slå påven i Rom, men du vill som Luther ge dem en ny påve i den heliga skrift. Hör du! Hör du! Bind icke andarna med namn boja! Glöm icke den stora pingstdagen, glöm icke ditt stora mål: andligt liv och andlig frihet! Lyssna icke till det dödsropet "si, det är allt gott!" ty då kommer ej det tusenåriga riket, frihetens rike, och det är just det som börjar nu!"

•

Den svensk-amerikanske skulptören David Edström har i Saturday Evening Post för den 24 november en artikel om Sverige, som han kallar "The Hungry Man of the North", skriver "Nordstjernan". Denna artikel är det märkligaste sammelsurium, som man gärna kan läsa, innehållande upplysningar om svenska folket, som äro kuriösa och ofta vilseledande och som måste giva amerikanerna en egendomlig föreställning om Sverige. Han talar om smörgåsborden och drickandet, om Waldenström, missionsvännerna och "läsarne", om socialisterna, Branting och de kungliga, om det fattiga Småland, där gumman nu i nödårstid fruktar att myndigheterna skola slå ihjäl henne och andra stackare. Och han synes mena, att svenskarne, vilka aldrig blivit riktigt kristnade utan förblivit hedningar i hjärteroten, skola förena sig med tyskarna i kriget hellre än att svälta ihjäl, vilket de nu hotas av! Det är ynkligt, att dylika snillefoster skola se dagens ljus i den amerikanska pressen.

•

Flottisternas i Stockholm egen tidning, Rätt Så, berättar:

Styrman Hajfläsk, skeppar Kabelgatt och en gast ha begivit sig ut bland kobbar och skär, i akt och mening att jaga säl. Av någon outransaklig anledning går Hajfläsk överbord, men dyker upp ett stycke tvärs ut om babord. Gasten ser Hajfläskets lurviga huvud och sprutande mun bland böljorna och lägger an.

Hajfläsket finner situationen kritisk och skriker:

— Skjut inte, din hurrande jäkel! De' ä' ju jag!

Kabelgatt, som i likhet med gasten ej kan se någon skillnad på Hajfläsk och säl, säger lugnt:

— Skjut du. Han ljuger!

•

Albert Engström röjer i Strix att han sysslar med husbehovsbränning hemma hos sig.

•

Majoren, i sällskap med brukspatron och häradshövdingen på krog:

— Ge oss smör, ost och sill, pilsner och brännvin!

— Brännvin finns inte!

— Det vet jag nog, men det var sa förbannat skönt att få s ä j a t. (Strix.)

•

En andligt sinnad moder i Småland skulle nyligen ha en liten flicka döpt och ville att hon skulle kallas A k t a P å G u d s O r d. Det stackars bar-

(Forts. Sid. 5.)

Northern Crown Bank

Auktoriseradt kapital $6,000,000. Inbetaldt kapital $1,431,200
Reservfond $848,554.

BOARD OF DIRECTORS:

President - - - - - - - - - - - Capt. Wm. Robinson.
Vice President - - - - - - - - - Jas. H. Ashdown.
A. McTavish Campbell, E. F. Hutchings, John Stovel.
W. R. Bawlf, Sir. D. C. Cameron, K.C.M.G.
A. McTavish Campbell, E. F. Futchings, John Stovel.

Alla slags bankaffärer utföras. Räkningar öppnas för enskilda personer eller korporationer. Pänningar försändas till främmande land enligt lägsta möjliga afgifter. Speciellt uppmärksammas sparbanksafdelningen, där man kan öppna räkningar med $1.00. Ränta beräknas två gånger om året.

T. E. THORSTEINSON, Manager.
Hörnet af William Ave. och Sherbrook St. Winnipeg, Man.

EXKURSIONER TILL ÖSTRA CANADA

Från Winnipeg till

Toronto	$40.00	Montreal	$45.00
Hamilton	40.00	Ottawa	45.00
Belleville	45.00	Quebec	49.90

Dessa biljetter till salu från punkter i Manitoba, Saskatchewan och Alberta till punkter i östra Canada d. 1 till d. 31 dec. 1917.
Returtid tre månader.

Det är mera nöje, komfort och mer att se, då ni går till Minneapolis, St. Paul eller Duluth och den utmärkta vägen

NORTH WESTERN LINE

Genom Milwaukee — utmed Lake Michigans strand — eller genom Devils Lake region och Madison

TILL CHICAGO

Från MINNEAPOLIS och ST. PAUL — Två morgontåg till Chicago, Tre kvällstågs till Chicago
Från DULUTH — Två dagliga tåg till Chicago

CHICAGO NORTH WESTERN LINE

Speciella broschyrer om exkursioner och tidtabeller på begäran.
BILJETTKONTOR:
333 Main Street, Winnipeg.
A. R. WITHERSPOON, General Agent